

ad-dalāla (الضلالة) sözünün təhlili

Dərhal quruluşa diqqəti cəkirəm: Müəllif sözü artiklla qeyd edir və deməli, **sözün semantik yüklənməsi başa çatmışdır**.

1. Sözün semantikasi

- Ərəb dilində: الضلالة (**ad-dalāla**) — adətən «azğınlıq», «səhv yola düşmə», «yanlışlıq», «çaşqınlıq» kimi tərcümə olunur.
- Lakin dərin mənada: د-ل-ل (ض-ل-ل) kökü parçalanma, yayılma, çoxmənalılıq fikrini daşıyır, «dır-dır», çoxsaylı istiqamətlərin yayılması deməkdir.

. Azərbaycan və Rus dillərində fonetik və semantik oxşarlıqlar

Dil	Söz	Mənası	Semantik Kontekst
Azərbaycan	dəli	ağılını itirmiş	psixoloji durum, zəka səviyyəsi
Azərbaycan	dal	«geridə qalmaq», «arxa hissə»	geridə qalmaq — istənməyən, passiv, faydasız vəziyyət
Rus	даль	uzaqlıq, əlçatmazlıq, aralıq	Uzaqlıq — istənməyən və faydasız mövqe

Hər iki dildə dal kökü «faydasız, uzaqda qalma, ağılsızlıq» mənası ilə bağlıdır.

3. **d-l-l (ض-ل-ل)** kök hərflərinin kodlaşdırılmış mənası

Hərf	Semantika (kod)
d (ض)	«d» — proqramlı təyinat nöqtəsi, hipotetik, təxəyyül nöqtəsi (vektorun sonu)
l (ل)	Xətti, davamlı, vibrasiya (təkrarlanan son hərf çoxmənalılıq və parçalanmanı gücləndirir)

Ümumi mənası:

- Çoxmənalılıq, parçalanma, məqsədsiz yayılma, istiqamət itkisi.

4. Gələcək təhlil perspektivi

Bu termin və mənasını tam anlamaq üçün 2/13–2/16 ayələrin simmetrik məntiqi təhlilinə ehtiyac var.

Orada qarşılıqlı əlaqələr və antinominlər (qarşıtlıqlar) açılacaq.

Gördüyünüz kimi, bir çox sözləri tərcümə etmədim. Bunlar yeni dəyişənlərdir, hansı ki, **2/13-2/16** ayələrinin simmetrik müqayisəsi zamanı açılacaq. Tələsməyin, Müəllif bizə məntiqli açarlar qoyub. **Növbəti fəslə oxumağa bir anlıq fasilə verin. Mətni diqqətlə izləyin, quruluşuna və mənasına baxın və özünüz gizli simmetriyanı tapmağa çalışın.**

Niyə Müəllif bu elementləri məhz belə düzüb?

Bu çağırış sizi çaşdırmaq üçün deyil — əksinə, mətni canlı dialoqa çevirmək üçündür. Müəllif bizə məntiqli açarlar qoyub və sizi dərin, şüurlu anlayışa dəvət edir. Yalnız öz düşüncələriniz və təhliliniz vasitəsilə tam mənanı və məqsədi dərk edə biləcəksiniz.